

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΕΛΛΟΣ
Διευθυντής Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Ηλείας

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Συντονίστρια

ΜΑΡΙΓΟΥΛΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φυσιολογίας Ανθρώπου & Ζώων, Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστημίου Πατρών

•**ΒΑΝΤΣΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ**, Αναπληρωτής Καθηγητής Χριστιανικής Ηθικής – Βιοηθικής, Τμήμα Ποιμαντικής & Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ •**ΘΕΟΔΟΣΙΟΥ ΣΤΡΑΤΟΣ**, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, Πρόεδρος Ένωσης Ελλήνων Φυσικών •**ΠΕΠΕΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ**, Διδάκτωρ Θεολογίας, ΕΔΙΠ Παιδαγωγικής, Τμήμα Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ •**ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ**, Επίκουρος Καθηγητής Εφαρμοσμένης Ηθικής, Τμήμα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής & Ψυχολογίας ΕΚΠΑ •**ΡΕΡΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΗΣ**, Καθηγητής Παιδαγωγικής - Χριστιανικής Παιδαγωγικής, Τμήμα Ποιμαντικής & Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ •**ΤΣΟΛΑΚΗ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ**, Καθηγήτρια ΑΠΘ, Νευρολόγος – Ψυχίατρος

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Συντονιστής

ΣΩΤΗΡΙΟΣ ΜΙΧΕΛΟΥΔΑΚΗΣ

Νομικός - Θεολόγος, Διδάκτωρ ΑΠΘ

ΔΡΟΥΖΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Εκπαιδευτικός ΠΕ86, Υπεύθυνος ΚΕΠΛΗΝΕΤ Ηλείας •**ΚΟΜΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ01, Διευθυντής 2ου Γυμνασίου Πύργου •**ΜΑΡΙΤΣΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ86, Υπεύθυνος ΚΕΣΥΠ ΔΔΕ Ηλείας •**ΠΑΓΚΡΑΤΗΣ ΠΑΥΛΟΣ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ01, Διευθυντής Γυμνασίου Βουνάργου Ηλείας •**ΠΑΠΑΓΓΕΛΗ ΔΗΜΗΤΡΑ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ02 •**ΠΟΥΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ86 •**ΤΕΡΖΗ ΤΙΤΑ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ79, Υπεύθυνη Σχολικών Δραστηριοτήτων ΔΔΕ Ηλείας •**ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ** (πρεσβ.), Εκπαιδευτικός ΠΕ01 •**ΦΙΛΑΝΤΙΣΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ**, Α' Αντιπρόεδρος Ένωσης Ελλήνων Φυσικών •**ΧΑΡΜΠΑΛΗ ΙΟΥΛΙΑ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ06, Διευθύντρια Γυμνασίου Γούμερου Ηλείας

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ

•**ΚΟΚΚΙΝΟΥ ANNA**, Εκπαιδευτικός ΠΕ83 •**ΚΟΜΜΑΤΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ**, Διοικητική Υπάλληλος ΔΔΕ Ηλείας •**ΚΟΥΤΟΥΚΟΥ ΛΕΜΟΝΙΑ**, Διοικητική Υπάλληλος ΔΔΕ Ηλείας •**ΜΗΝΟΥ ΧΡΥΣΑ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ80 •**ΣΚΕΜΠΕ ΕΛΙΣΣΑΒΕΤ**, Εκπαιδευτικός ΠΕ05

Το Συνέδριο τελεί υπό την Τιμητική Προεδρεία

του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ηλείας

κ.κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΤΡΙΗΜΕΡΟΥ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΒΙΟΗΘΙΚΗ

Προκλήσεις – Προσεγγίσεις – Προοπτικές

(παιδαγωγικές, θεολογικές, φιλοσοφικές, βιολογικές, ιατρικές, νομικές)

Παρασκευή – Σάββατο - Κυριακή 4 – 5 – 6 Μαΐου 2018

Πύργος Ηλείας

ΟΡΓΑΝΩΣΗ:

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΗΛΕΙΑΣ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΗ ΗΛΕΙΑΣ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ:

Δ: Μανωλοπούλου 31, 27131 Πύργος, Τ: 2621360560, Μ: bioethics2018@sch.gr, W: dide.ilei.sch.gr/bioethics2018

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 4 ΜΑΪΟΥ 2018

18.00-18.10: Τελετή Έναρξης

18.10-18.20: ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ Μητροπολίτου Ηλείας κ.κ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ

18.20-18.30: ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΟΣ ΛΟΓΟΣ Διευθυντού Β/θμιας Εκπαίδευσης Ηλείας ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΕΛΛΟΥ

18.30-19.00: Χαιρετισμοί & ανάγνωση μηνυμάτων επιστημών προσκεκλημένων

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: Παναγιώτης Φιλντίσης, Φυσικός, Α' Αντιπρόεδρος Ένωσης Ελλήνων Φυσικών, Γεώργιος Κουρκούτας, Εκπαιδευτικός Φιλολόγος - συγγραφέας

19.00-19.20: ΑΛΑΧΙΩΤΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ, Ομότιμος Καθηγητής Γενετικής, πρ. Πρύτανης Πανεπιστημίου Πατρών, πρ. Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου: **«Νεοτεχνολογικός πολιτισμός υπό τη θέαση του βιοηθικού πλαισίου: προς ένα θαυμάσιο ή ζοφερό μέλλον;»**

19.20-19.40: ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ & ΑΓΙΟΥ ΒΛΑΣΙΟΥ κ.κ. ΙΕΡΟΘΕΟΣ: **«Βιοηθική και Βιοθεολογία»**

19.40-20.00: ΠΕΠΕΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, Διδάκτωρ Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, ΕΔΙΠ Παιδαγωγικής, Τμήμα Ποιμαντικής & Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ: **«Βιοηθική εκπαίδευση στο σχολείο»**

20.00-20.30: Συζήτηση - Παρεμβάσεις

ΣΑΒΒΑΤΟ 5 ΜΑΪΟΥ 2018

Α' ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: Δημήτριος Δημητρουλόπουλος, Πρόεδρος Δικηγορικού Συλλόγου Ηλείας, Χρήστος Γιαννικούλης, Γενικός Γραμματέας Ιατρικού Συλλόγου Πύργου – Ολυμπίας

10.00-10.20: ΜΟΣΧΟΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Καθηγητής Ιατρικής Μοριακής Γενετικής, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Πατρών: **«Η βιολογική γνώση στη μετα-γονιδιαματική εποχή ως αιτία βιοηθικού προβληματισμού»**

10.20-10.40: ΚΟΥΡΕΜΠΕΛΕΣ ΙΩΑΝΝΗΣ, Καθηγητής Δογματικής και Συμβολικής Θεολογίας, Τμήμα Θεολογίας ΑΠΘ: **«Το βιοηθικό παράδειγμα στη σκέψη του J. Habermas αναφορικά προς την σχέση μεταξύ πίστης και γνώσης»**

10.40-11.00: ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ, Δικηγόρος, ΜΔΕ Βιοηθικής Πανεπιστημίου Κρήτης, υπ. Διδάκτωρ Φιλοσοφίας του Δικαίου, Τμήμα Νομικής ΕΚΠΑ: **«Ζητήματα "επιλογής" στον προγεννητικό και προεμφυτευτικό έλεγχο: Ηθικά όρια και νομικές διευθετήσεις»**

11.00-11.15: Συζήτηση - παρεμβάσεις

11.15-11.30: Διάλειμμα - καφέ

Β' ΠΡΩΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: Στράτος Θεοδοσίου, Ομότιμος Καθηγητής ΕΚΠΑ, Πρόεδρος Ένωσης Ελλήνων Φυσικών, Γεώργιος Φωτεινόπουλος, Διευθυντής 1ου ΓΕΛ Πύργου

11.30-11.50: ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, Κοσμητώρ Θεολογικής Σχολής ΕΚΠΑ, Καθηγητής Κοινωνιολογίας της Θρησκείας και Κοινωνικής Ηθικής, Τμήμα Κοινωνικής Θεολογίας ΕΚΠΑ: **«Βιοηθική και ανθρώπινη αξιοπρέπεια»**

11.50-12.10: ΜΑΛΛΙΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, Δικηγόρος, Διδάκτωρ Νομικής ΕΚΠΑ: **«Κύηση: συγκρούσεις δικαιωμάτων μεταξύ προσώπων και εμβρύων»**

12.10-12.30: ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ, Επίκουρος Καθηγητής Εφαρμοσμένης Ηθικής, Τμήμα ΦΠΨ ΕΚΠΑ: **«Η ευθανασία και το δικαίωμα στον θάνατο»**

12.30-12.40: ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ 1^{ου} ΓΕΛ ΠΥΡΓΟΥ: **«ΜΕ ΤΗ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ: Η ώρα του Τέλους: Ένα δίλημμα δίχως τέλος»**

12.40-13.00: Συζήτηση – Παρεμβάσεις

Α' ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: Διονύσιος Καλαματιανός, πρ. Γενικός Γραμματέας Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας, Ηλίας Καλογήρου, Υπεύθυνος Εργαστηριακού Κέντρου Φυσικών Επιστημών Ηλείας

18.00-18.20: ΡΕΡΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΗΣ, Καθηγητής Παιδαγωγικής, Τμήμα Ποιμαντικής & Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ: **«Η παιδαγωγική του θανάτου και το νόημα της ζωής: βιοηθικοί προβληματισμοί»**

18.20-18.40: ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ, Επίκουρος Καθηγητής Δογματικής της Ορθόδοξης Εκκλησίας, Ανωτάτη Εκκλησιαστική Ακαδημία Ιωαννίνων: **«Υποφέρω, άρα υπάρχω. Το πρόβλημα του πόνου στον Arthur Schopenhauer υπό το φως της ορθόδοξης πατερικής παράδοσης»**

18.40-19.00: ΤΣΟΛΑΚΗ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ, Καθηγήτρια ΑΠΘ, Νευρολόγος - Ψυχίατρος – Θεολόγος, Πρόεδρος Πανελληνίας Ομοσπονδίας Νόσου Alzheimer: **«Περίθαλψη ηλικιωμένων: πρότυπα φροντίδας»**

19.00-19.15: Συζήτηση

19.15-19.30: Διάλειμμα - καφέ

Β' ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: Γεράσιμος Παπαγιαννόπουλος, μέλος ΔΣ Δικηγορικού Συλλόγου Αμαλιάδας, Χαράλαμπος Ανδρουτσόπουλος, Διευθυντής 4ου ΓΕΛ Πύργου

19.30-19.50: ΒΑΝΤΑΡΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Υγιεινής, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Πατρών: **«Γενετικά δεδομένα και Βιοηθική»**

19.50-20.10: ΝΙΑΡΧΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ, Ομότιμος Καθηγητής Παρατηρησιακής Αστροφυσικής: **«Αστροβιοηθική: Ζητήματα Βιοηθικής στην εξερεύνηση του Διαστήματος»**

20.10-20.30: ΒΑΝΤΣΟΣ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ, Αναπληρωτής Καθηγητής Χριστιανικής Ηθικής – Βιοηθικής, Τμήμα Ποιμαντικής & Κοινωνικής Θεολογίας ΑΠΘ: **«Ζημιώνεται ή ωφελείται ο ζων δότης; ένα κρίριο ερώτημα για την ηθική θεώρηση της μεταμόσχευσης οργάνου»**

20.30-20.40: ΟΜΑΔΑ ΜΑΘΗΤΩΝ 4^{ου} ΓΕΛ ΠΥΡΓΟΥ: **«ΜΕ ΤΗ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ: Πυρηνικός αποπλισμός ή ανθρώπινος αφανισμός»**

20.40-21.00: Συζήτηση - Παρεμβάσεις

ΚΥΡΙΑΚΗ 6 ΜΑΪΟΥ 2018

ΚΑΤΑΛΗΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Προεδρείο: Νικόλαος Κατσαρός, Πρόεδρος Ιατρικού Συλλόγου Πύργου – Ολυμπίας, Αντώνιος Μπιδέρης, Διευθυντής ΓΕΛ Πελοπίου

11.00-11.20: ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ ΜΑΡΙΓΟΥΛΑ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Φυσιολογίας Ανθρώπου & Ζώων, Τμήμα Βιολογίας Πανεπιστημίου Πατρών: **«Νευροηθική: Από τις λειτουργίες του εγκεφάλου σε ηθικά και κοινωνικά διλήμματα»**

11.20-11.40: ΠΕΤΟΥΣΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνιολογίας του Δικαίου και της Παρέκκλησης, Τμήμα Κοινωνιολογίας Πανεπιστημίου Κρήτης: **«Ιατρικώς υποβοηθούμενη αναπαραγωγή: Βιοηθικά διλήμματα, κοινωνικά ζητήματα»**

11.40-12.00: ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ ΑΝΑΡΓΥΡΟΣ, Καθηγητής Αιματολογίας, Τμήμα Ιατρικής Πανεπιστημίου Πατρών: **«Η Βιοηθική από τη σκοπιά του κλινικού ιατρού»**

12.00-12-10: Ομάδα Μαθητών ΓΕΛ Πελοπίου Ηλείας: **«ΜΕ ΤΗ ΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ: Διεπαφή εγκεφάλου-υπολογιστών: το μέλλον είναι εδώ ή μήπως όχι;»**

12.10-12.40: Συζήτηση – Παρεμβάσεις

12.40-13.00: ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

13.00-14.30: Γεύμα Συνέδρων – ευγενική προσφορά της Ιεράς Μητροπόλεως Ηλείας